

Koolstof- en materialenvoetafdruk van de Vlaamse consumptie

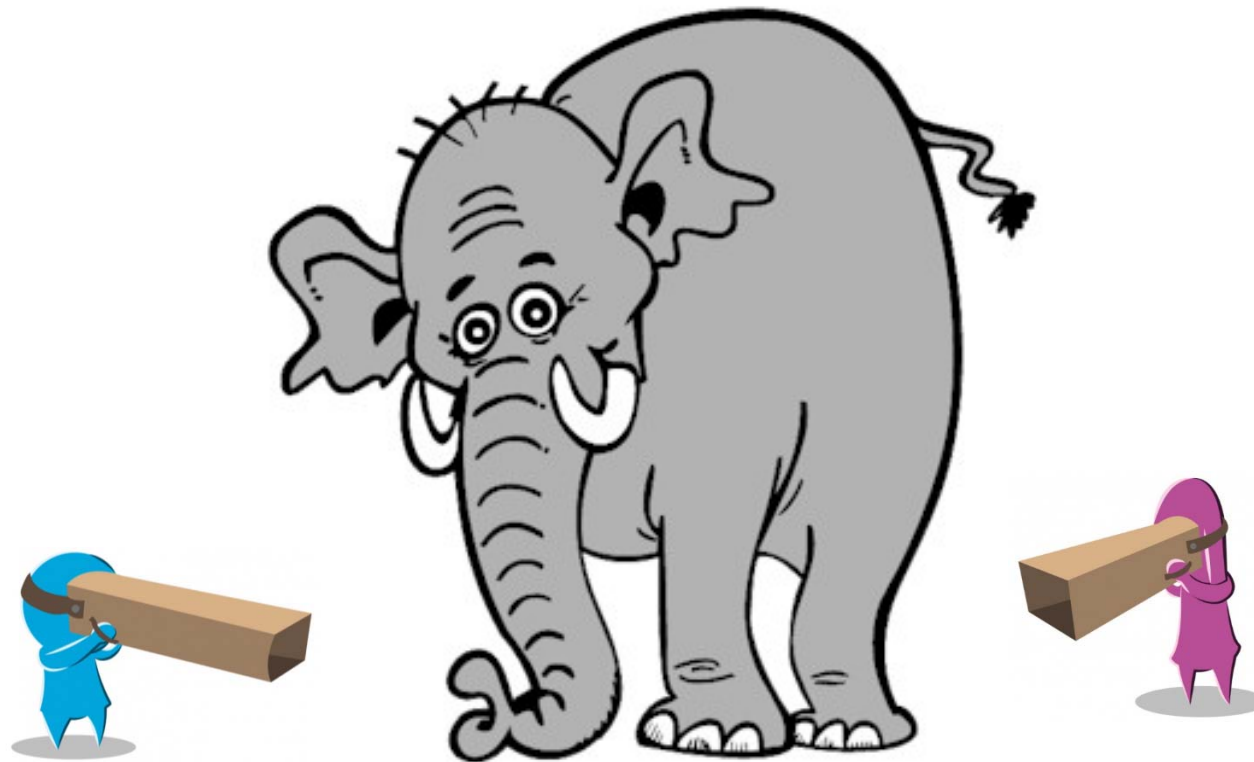
Hoorzitting Mineraad:
Indicatoren voor een circulaire economie
18-05-2017

Erika Vander Putten, VMM – Milieurapport Vlaanderen

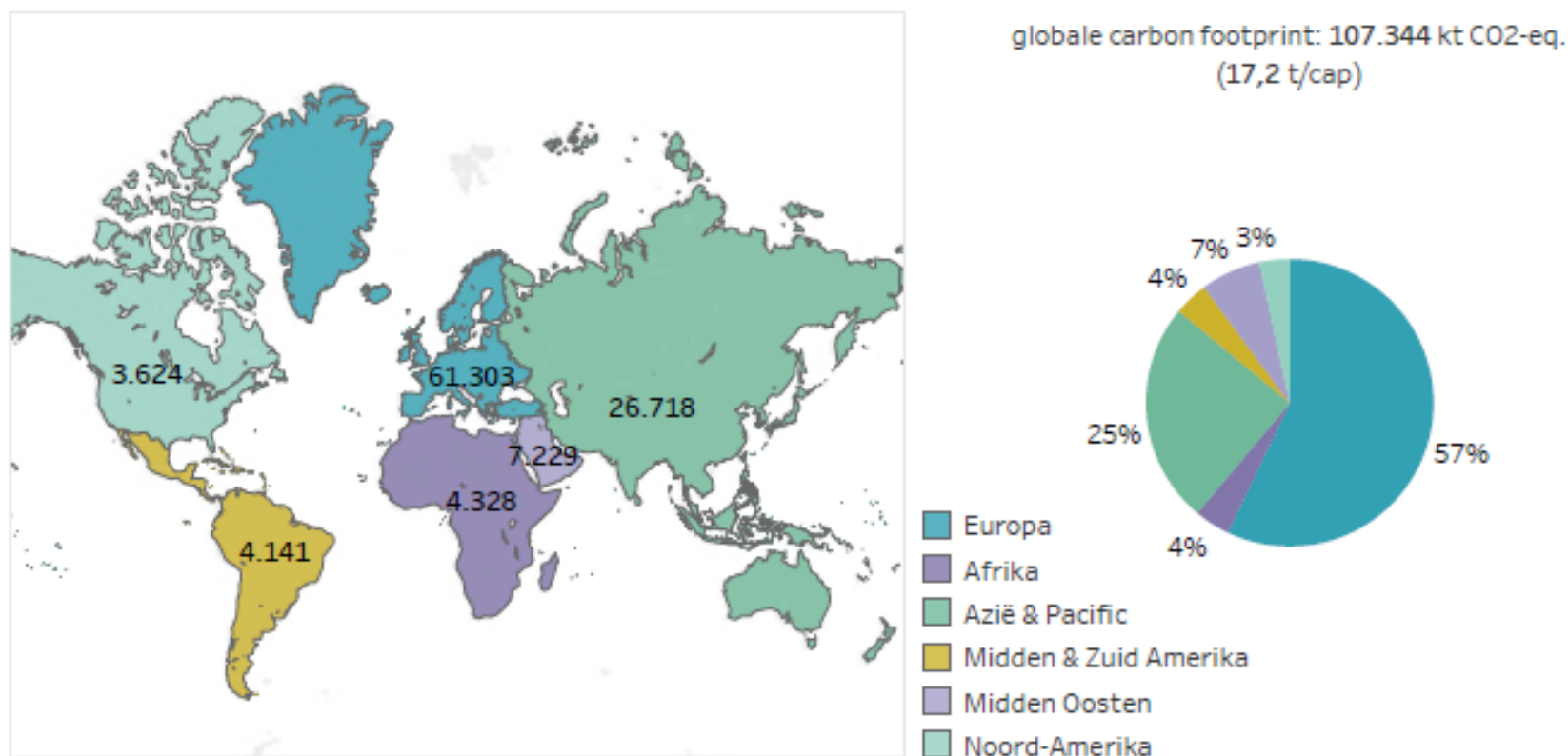
**VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ**

- Studie uitgevoerd door VITO

- Berekening van aantal voetafdrukken van Vlaamse consumptie:
  - × Koolstofvoetafdruk (zwaartepunt studie): broeikasgasemissies veroorzaakt door Vlaamse consumptie
  - × Materialenvoetafdruk (RMC, enkel berekeningen): primaire materialen ontgonnen voor Vlaamse consumptie
  - × Tewerkstellings- en toegevoegde waarde-voetafdruk: tewerkstelling en toegevoegde waarde gecreëerd dankzij Vlaamse consumptie

- Detailanalyse van voetafdruk van voedingsmiddelen

Voetafdrukken verruimen het perspectief

Twee derde koolstofvoetafdruk ontstaat buiten Vlaanderen, voor productiefase is dat vier vijfde

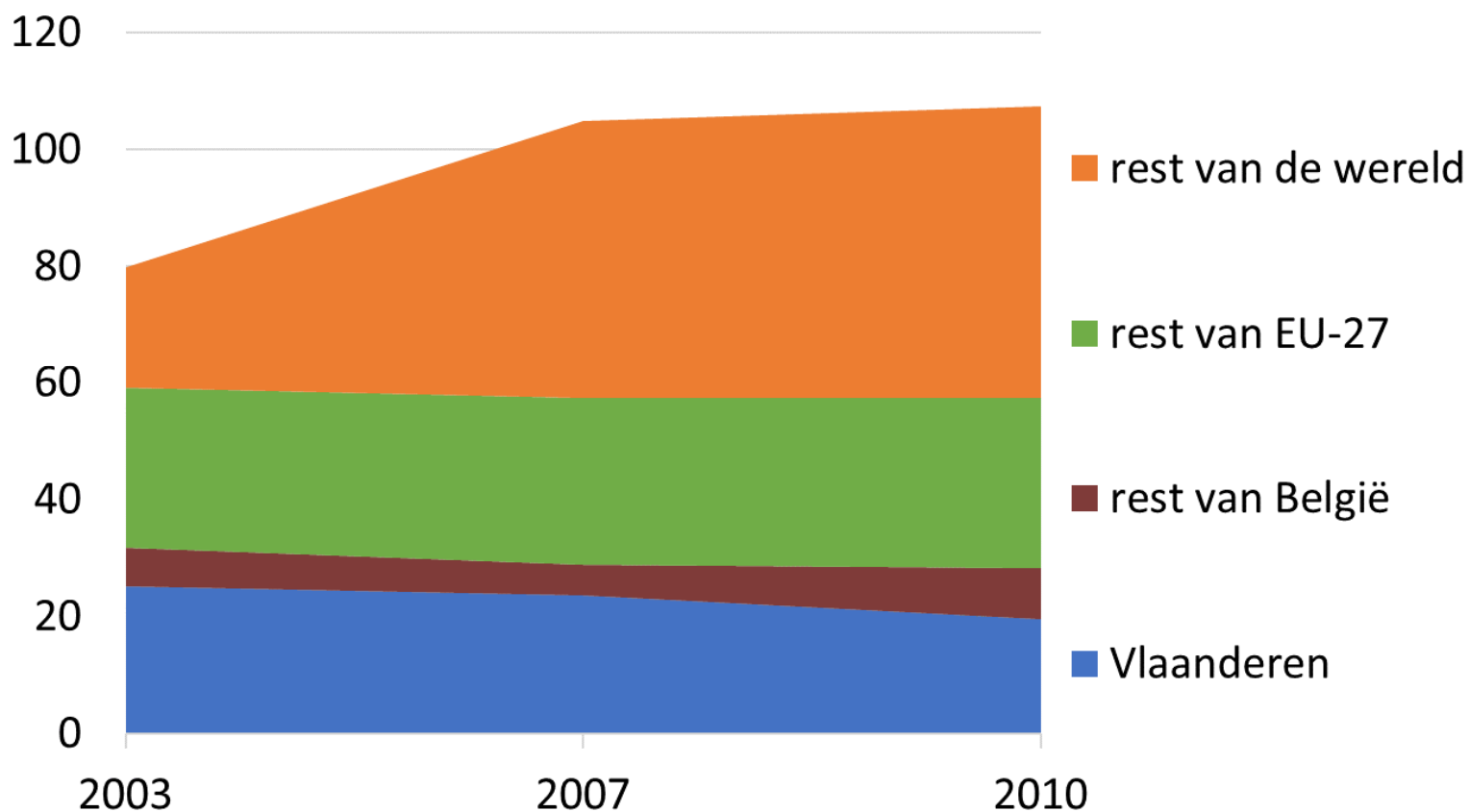

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

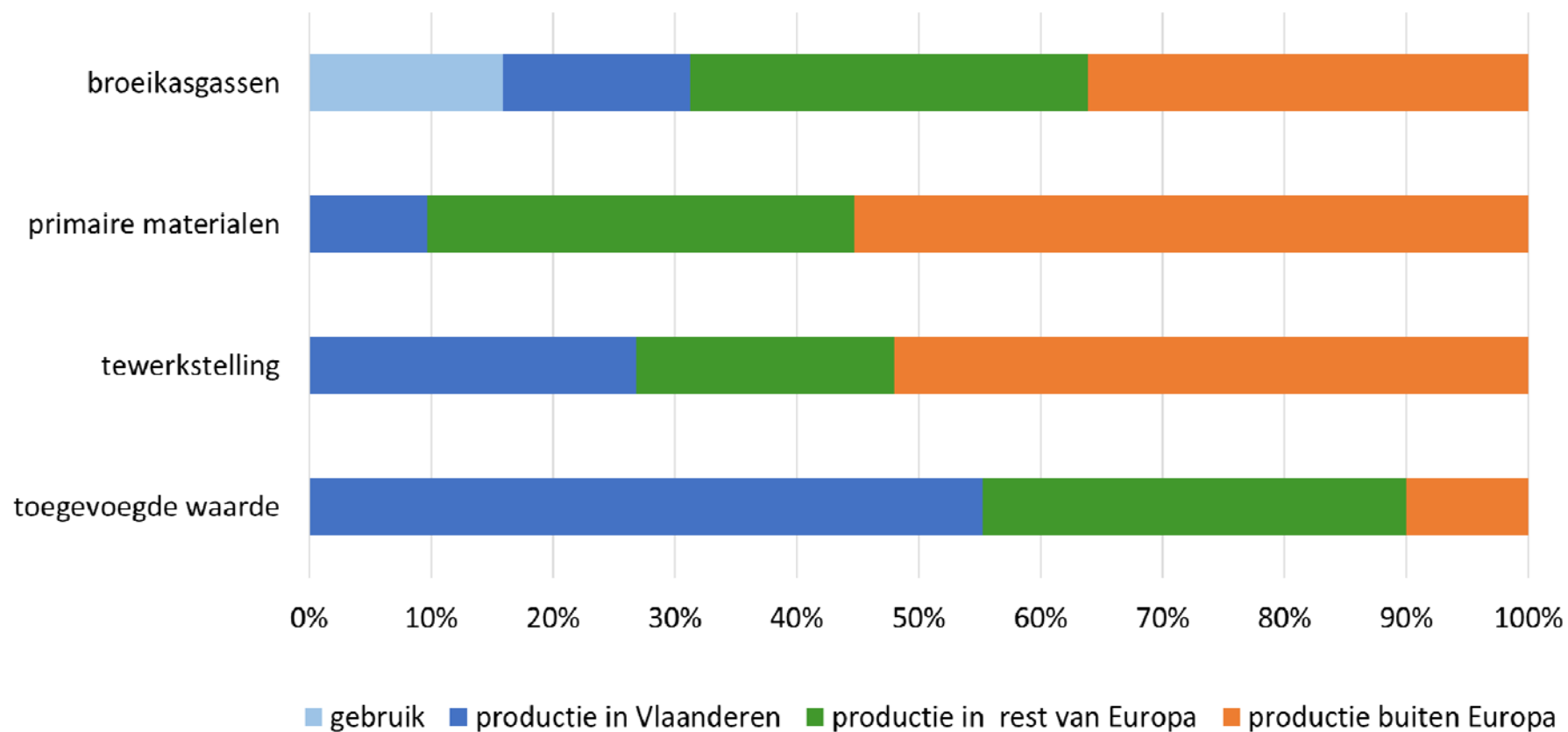
Aandeel koolstofvoetafdruk buiten Europa neemt toe

koolstofvoetafdruk (productiefase, Mton CO₂-eq)

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

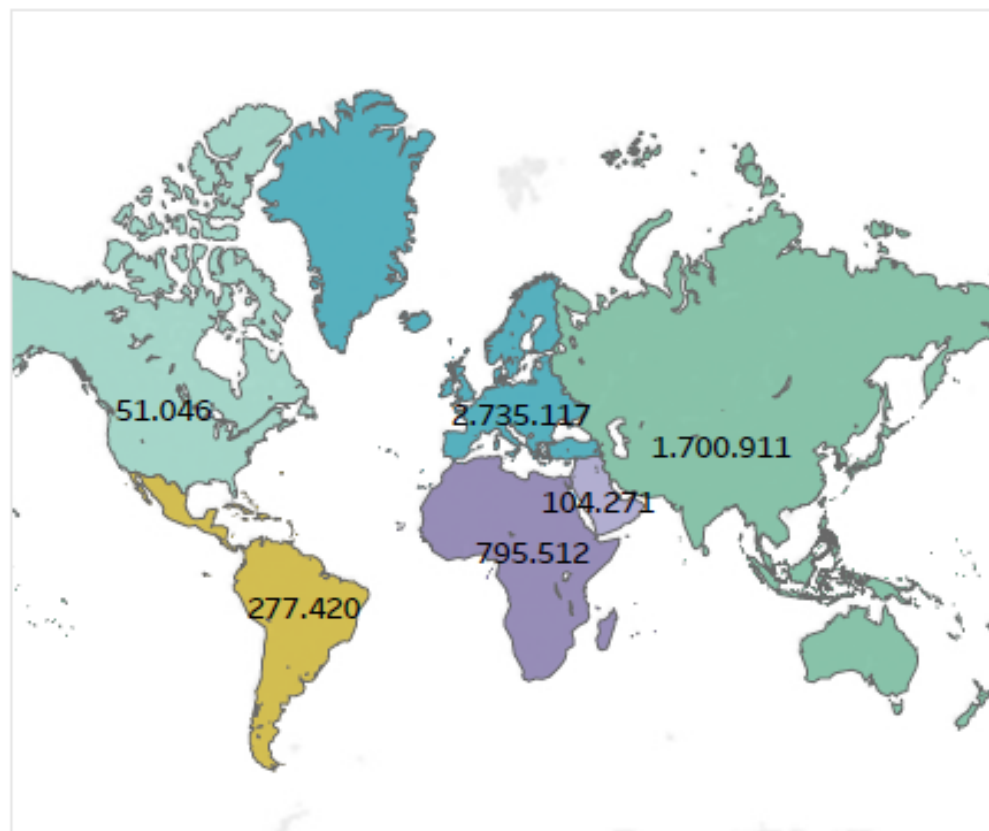
Geografische verdeling van voetafdrukken verschilt

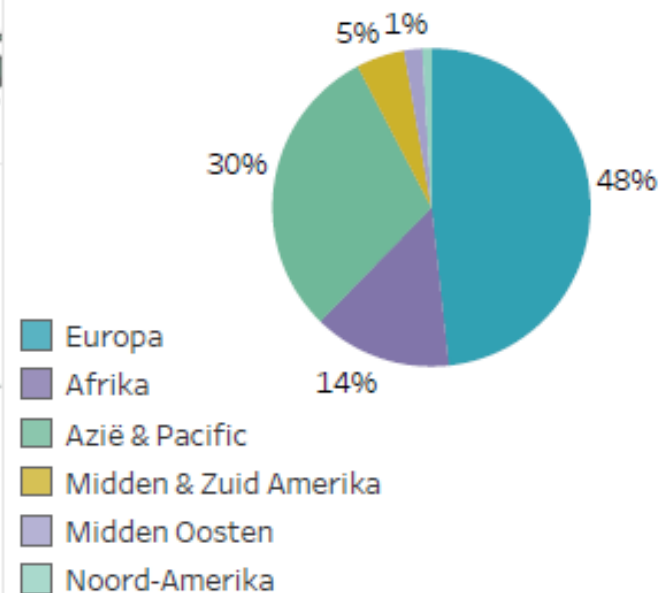
Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

Helft van jobs gesitueerd buiten Europa

globale tewerkstelling: 5.664.277 jobs
(0,91 jobs/cap)

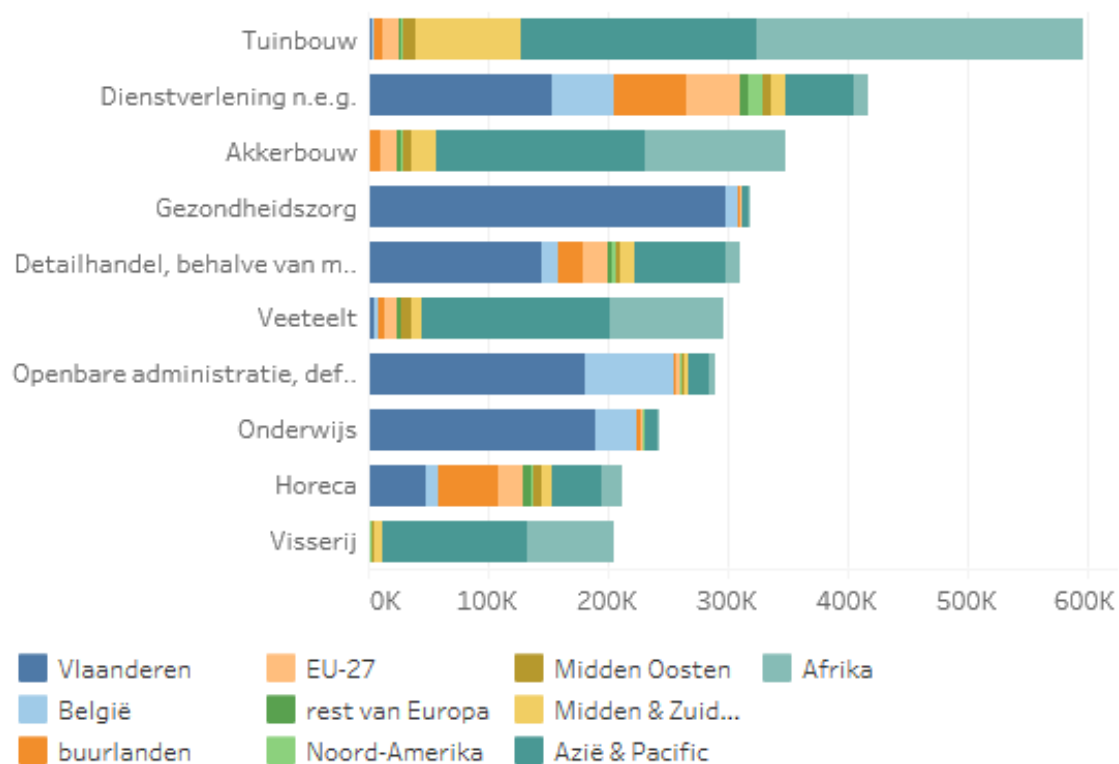

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

Vijfde van jobs in landbouw en visserij in Azië & Pacific en Afrika

Sectoren waar meeste jobs gecreëerd worden door Vlaamse consumptie (top 10)

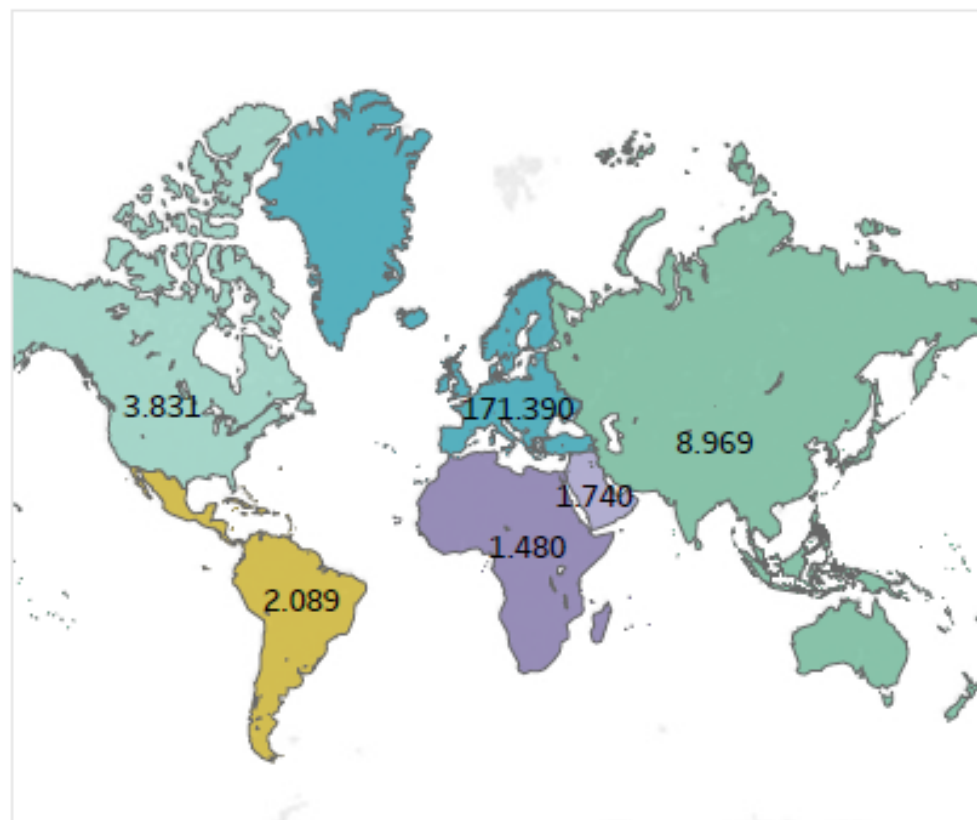

Data 2010

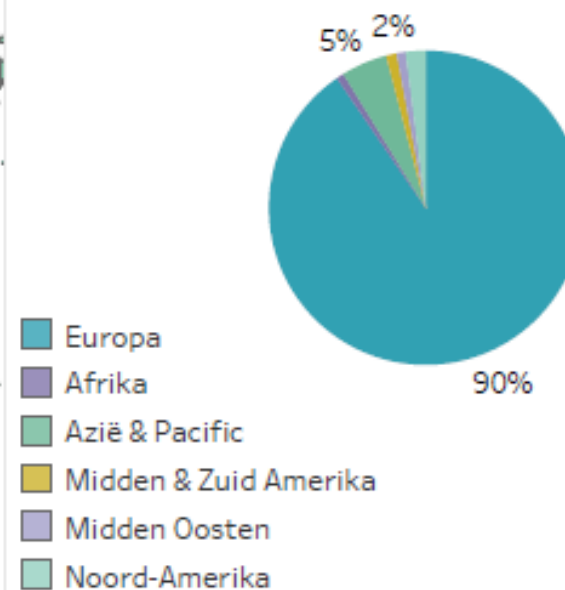
Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

Toegevoegde waarde grotendeels gecreëerd in Europa, helft in Vlaanderen

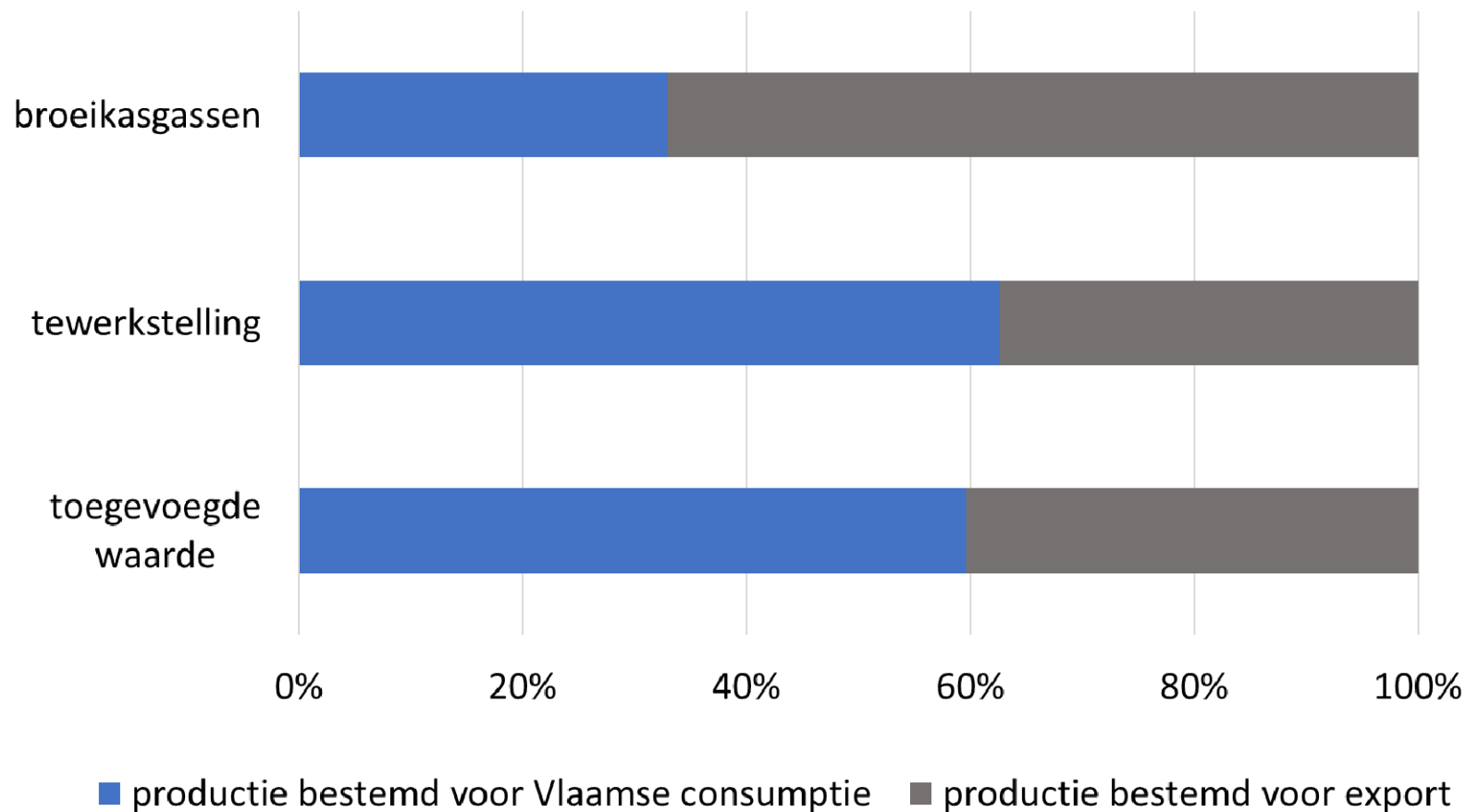
globale toegevoegde waarde: 189.500 miljoen euro
(30.310 euro/cap)

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

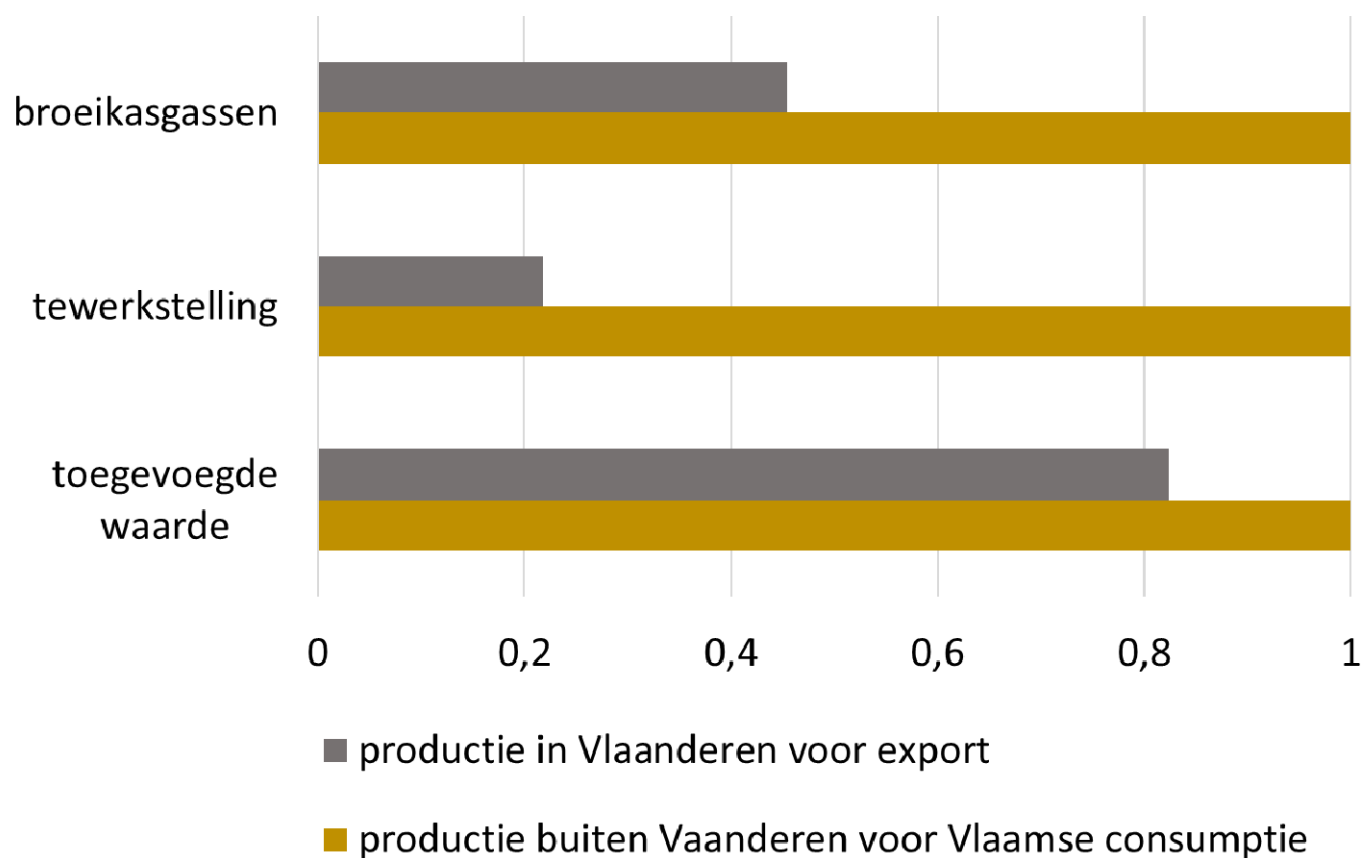
Twee derde broeikasgasemissies Vlaamse sectoren gekoppeld aan export

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

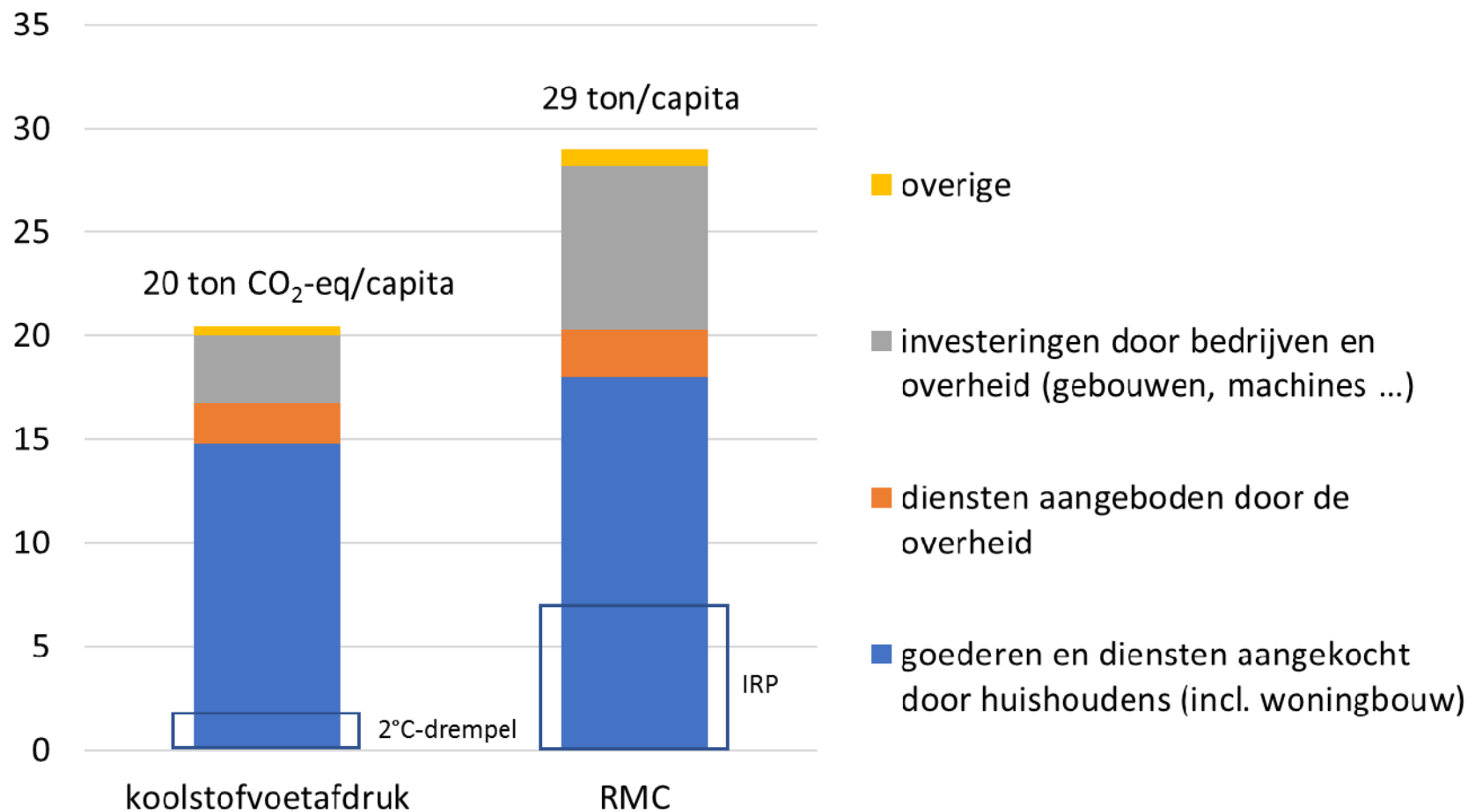
... maar emissies gekoppeld aan export veel lager dan emissies in rugzak van import

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

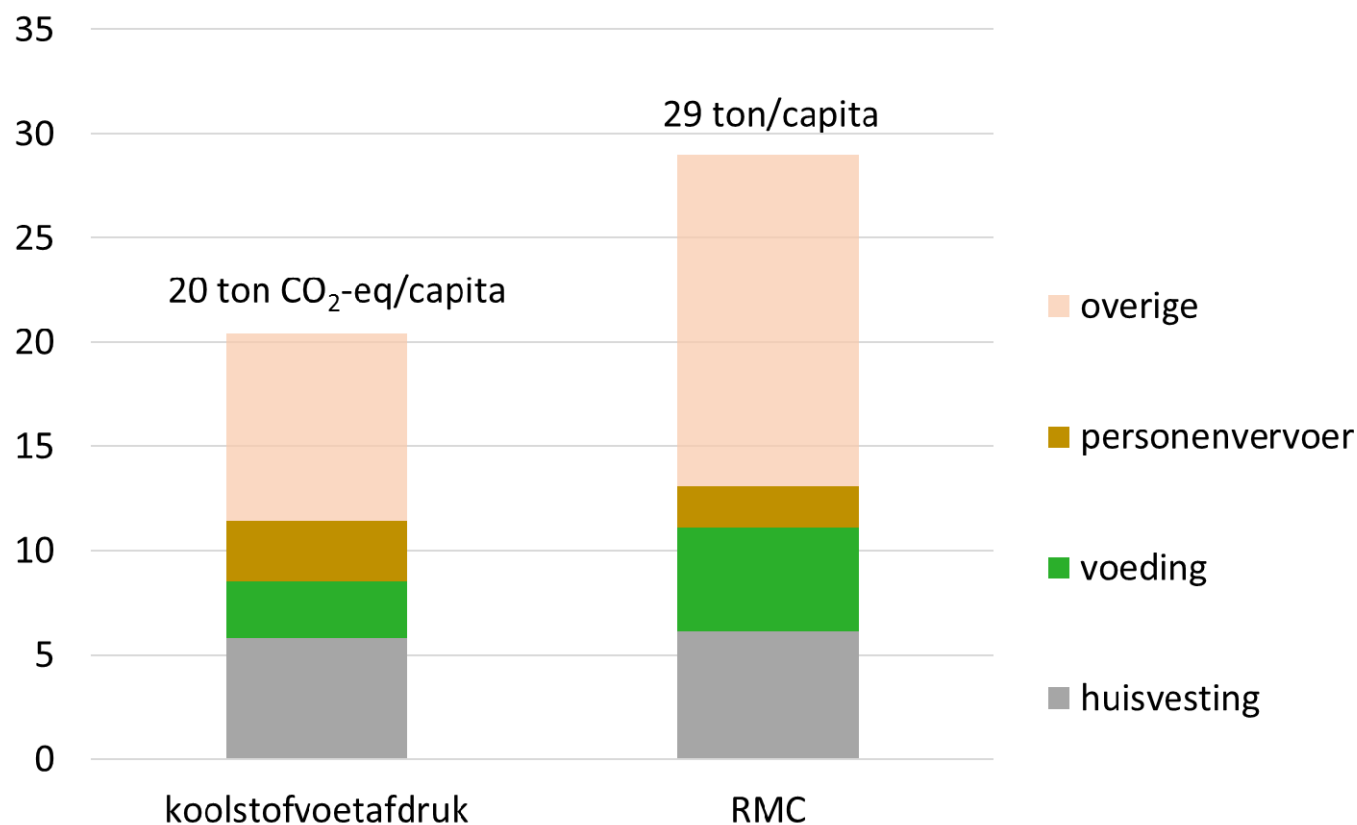
Koolstof- en materialenvoetafdruk veel hoger dan 'streefwaarde'

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

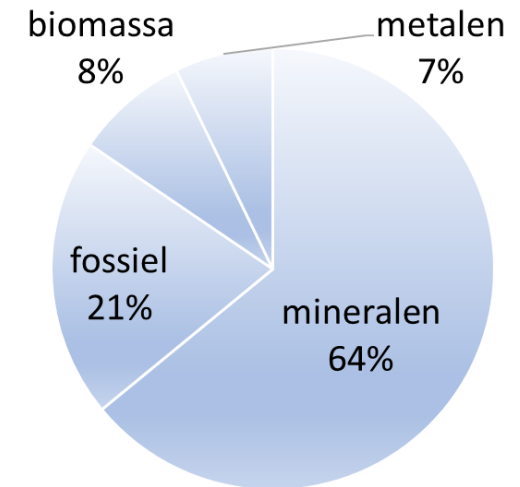
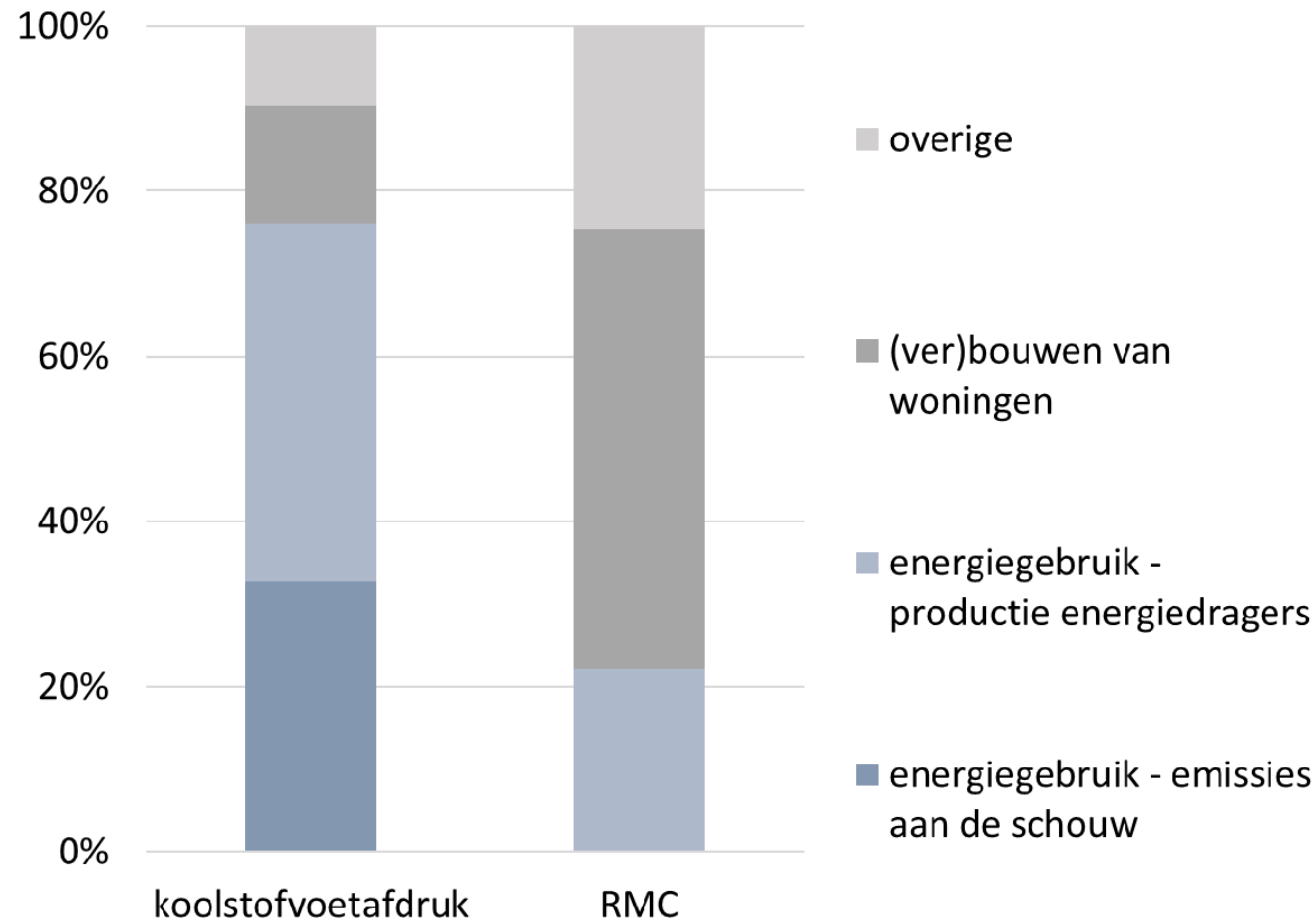
Ongeveer helft van voetafdruk veroorzaakt door huisvesting, voeding en personenvervoer

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

Voetafdruk huisvesting

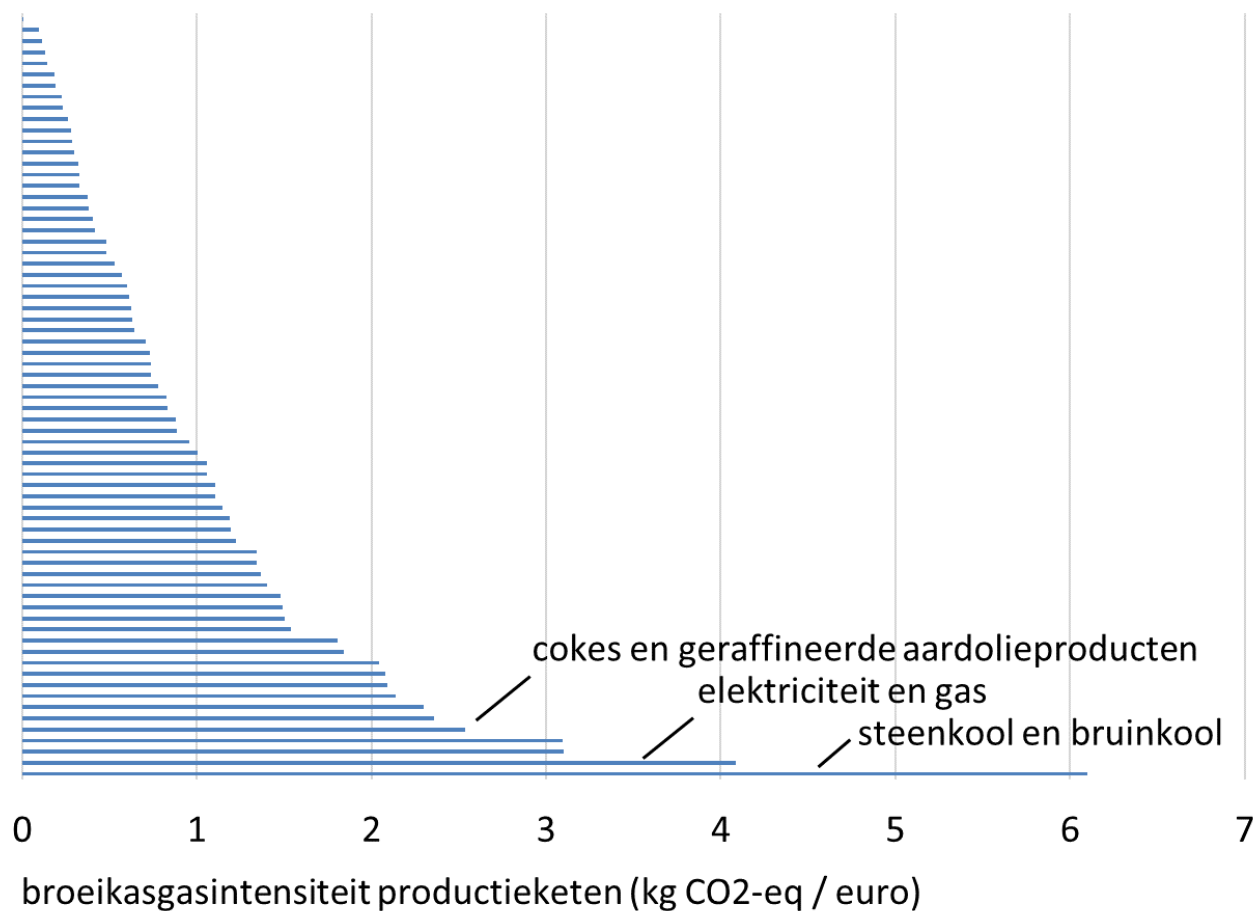

RMC

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

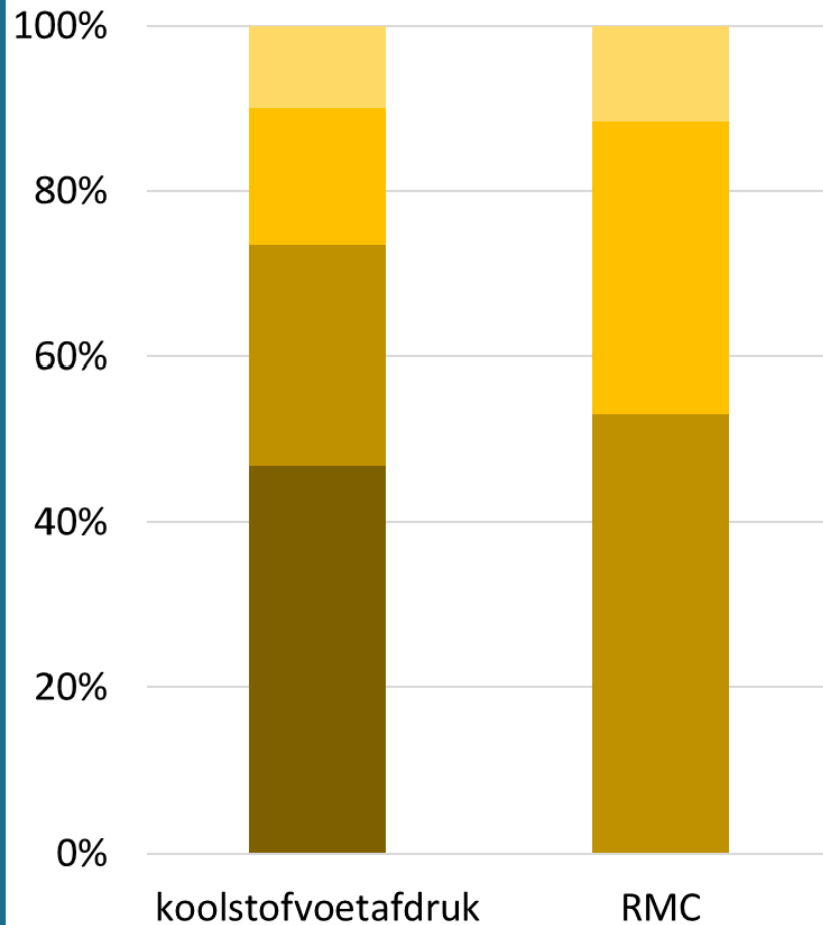
Productieketens energiedragers hebben hoge broeikasgasintensiteit

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

Voetafdruk personenvervoer

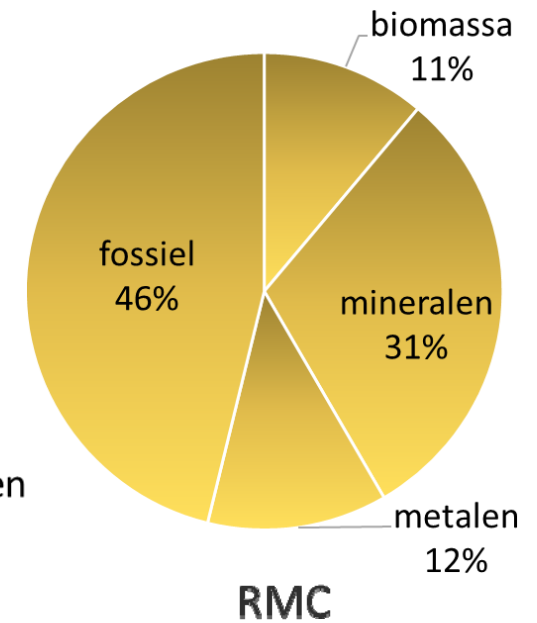

overige

productie, onderhoud en reparatie auto's

brandstofgebruik autorijden - productie brandstoffen

brandstofgebruik autorijden - emissies aan uitlaat

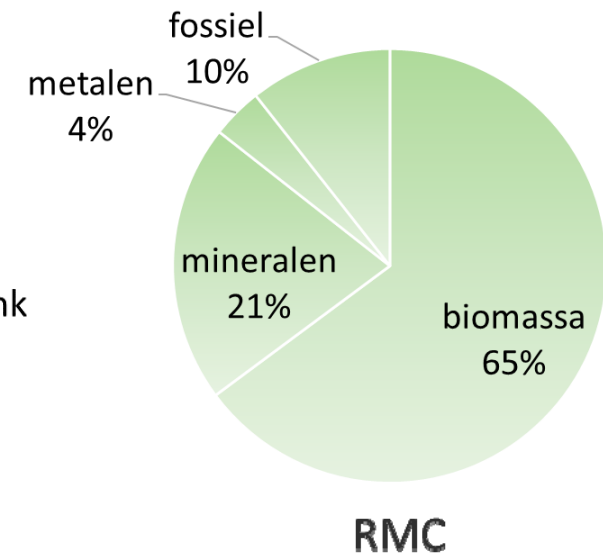
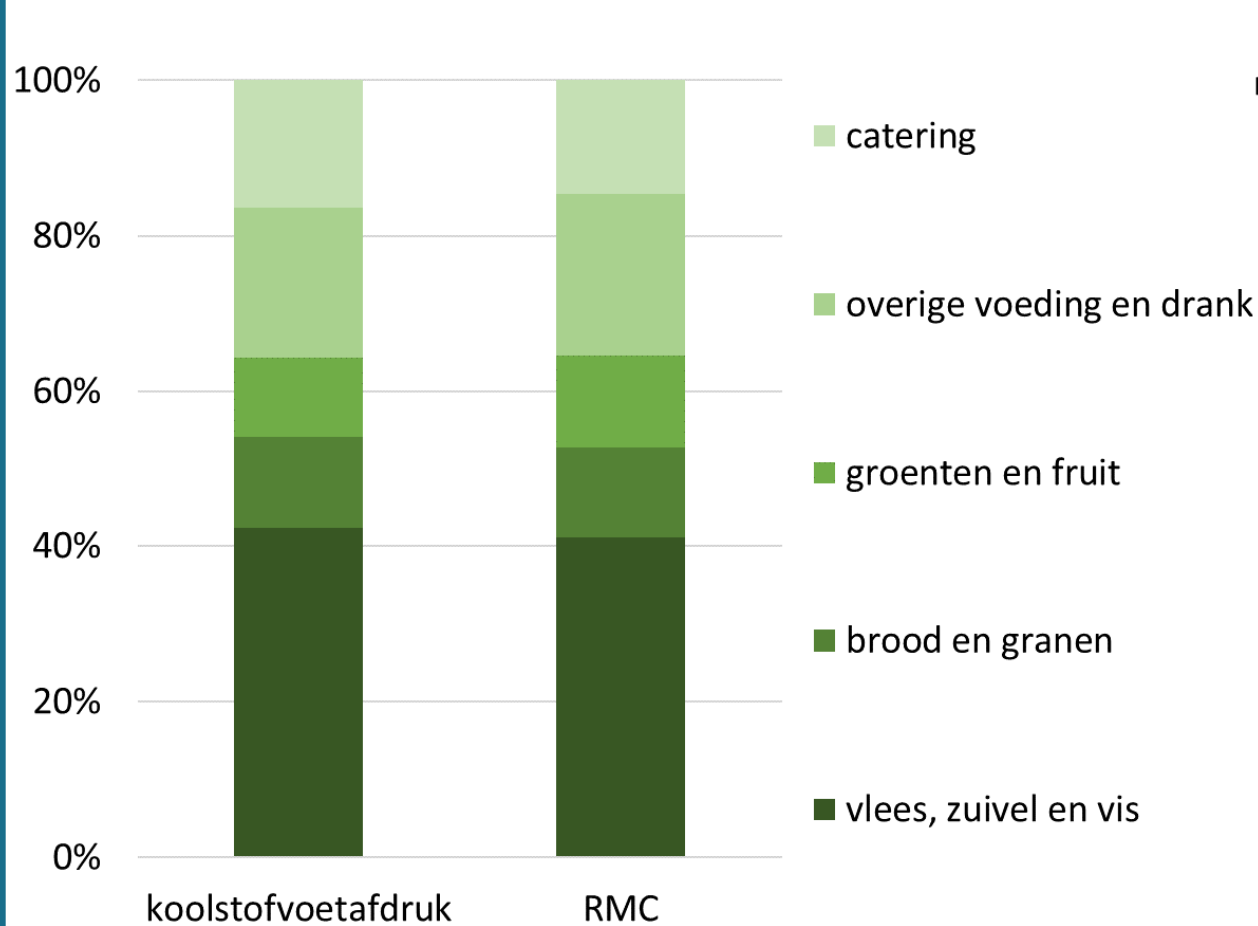

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

Voetafdruk voeding

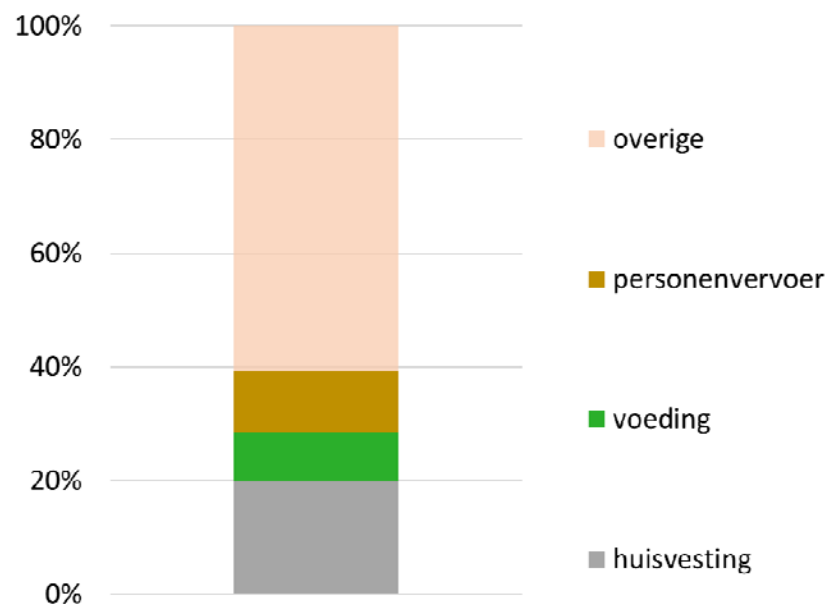

Data 2010

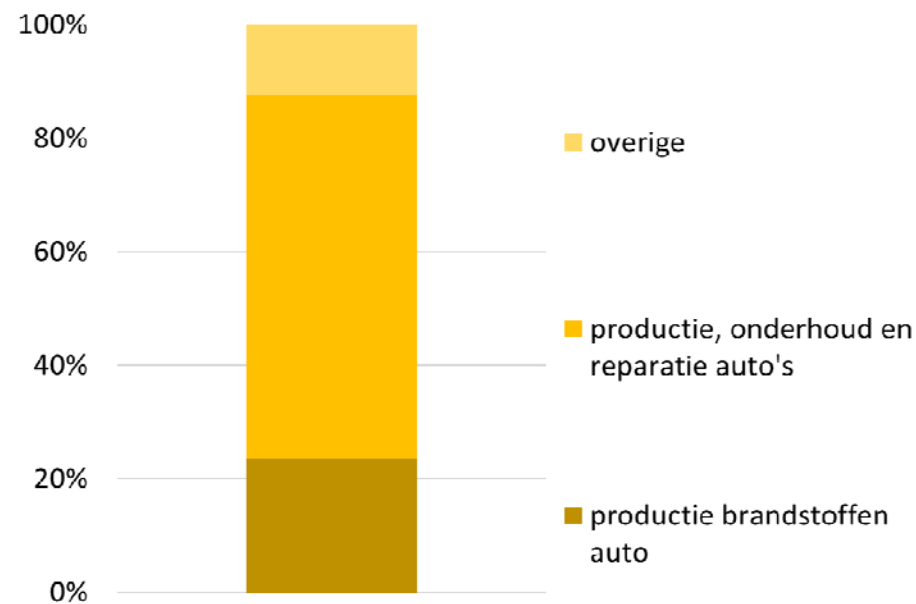
Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

Materialenvoetafdruk ook berekend voor de verschillende materiaalgroepen

Metaalvoetafdruk consumptie

Metaalvoetafdruk personenvervoer

Data 2010

Bron: Koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie (2017) VITO in opdracht van VMM

Verband tussen koolstof- en materialenvoetafdruk en andere vormen van milieudruk

- Gebruik van biomassa: verband met landgebruik
- Broeikasgasemissies door verbranding van fossiele brandstoffen: verband met emissies van fijn stof en NOx
- ...